

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > א-ב אב הרחמן-בלבביפדיה עבודת השם

א-ב אב הרחמן-בלבביפדיה עבודת השם

אב

הקב"ה אב, ישראל בנינים

אב המטבע הלשון שאנו אומרים בתפילה בכל השנה כולה, "**אבינו אב הרחמן**", זה נאמר בכל השנה כולה בכלל, וזה נאמר בירח האיתנים בפרט, שחוזרים פעמים רבות בכל יום, על מטבע הלשון "אבינו" "אב הרחמן" שפונים להקב"ה בלשון של **אב**.

והיחס הזה זהו מצד שהקב"ה הוא **האב** של ישראל, שמכך כן אנחנו נקראים "בנים אתם לה' אלוקיכם", הוא מצידו נקרא "אבינו", ואנחנו מצידנו נקראים בניו של מקום.

כדברי חז"ל כידוע, "קודשא בריך הוא ואורייתא וישראל חד הוא", ומצד כך, יש את התואר שם **אב** ביחס לבורא יתברך שמו, "**אבינו אב הרחמן**", יש את כח **האב** המתגלה בתורה הקדושה, שזהו אחד מי"ג מידות, הרי, שהתורה נדרשת בהן, שהוא הנקרא "**בנין אב**", ויש את מדרגת **האב** שמתגלה בקומת נפשם של ישראל וזו המדרגה הנקראת **האבות הקדושים**, כדברי הגמ' הידועים במס' ברכות "אין קורין אבות אלא לשלושה", יש אב שזה גילוי של הבורא יתברך שמו, "אבינו אב הרחמן", יש אב מצד התורה הקדושה "בנין אב", ויש את האב שמתגלה בקומת נפשם של כנסת ישראל, האבות הקדושים.

השורש של כל דבר הוא ה'אב' שלו

ומצד המדרגה הנקראת "אב", כל דבר ודבר שקיים בבריאה יש לו יחס מסוים שהוא אב, כלומר, הבורא עולם נקרא אב, בתורה הקדושה יש "בנין אב" ובהשתלשלות של קומת ישראל יש אב, וההארה של אב מאירה בכל פרט בבריאה.

הרי זהו יסוד התפיסה הנקרא "בנין אב" בתורה, מהו בנין אב בתורה? דבר שמצאנו אותו במקום אחד ואנחנו לומדים ממנו גם כן למקום אחר, וא"כ, הדבר המלמד הוא "בנין אב" לשאר המקומות כולם, הוא הופך להיות **האב** של כולם.

ובעומק, היסוד הזה נכון לגבי כל מדרגה אבל יסודו במדרגה הנקראת "אב", כל דבר ודבר שמצאנו בבריאה, המקום העיקרי שבו הוא מתגלה הוא נקרא "בנין אב" מכך כך שהכח הזה שמתגלה כאן, הוא עתיד להתגלות ובמעמקים הוא כבר קיים בכל דבר ודבר. זה עומק התפיסה הנקראת "**אב**". כל דבר ודבר שמתגלה בבריאה יש לו שורש של מקום גילוי, והשורש של מקום גילוי הוא נקרא ה'אב' של אותו דבר.

הכלי למדריגת אב חיפוש השורש בכל דבר

ועל מנת שאנחנו נוכל להגיע לגילוי בפועל בקומת נפשנו של מדריגת "אבינו אב הרחמן" המדריגא שהקב"ה הוא

אב, אנחנו צריכים לגעת בגילוי של תפיסת **אב** שנמצאת בכל דבר ודבר, ואז כשמצד **הכלים** מתגלה בהם מדרגת האב, אז **האור**, אורו יתברך שמו, שנקרא אב, יכול לחול בתוך אותו דבר.

יש תפיסה מצד ההרגשה הפשוטה שבלב, שאדם ירגיש שהוא בן של הקב"ה, ואז הוא מרגיש שהקב"ה הוא אביו, אבל יש את התפיסה ההיקפית הגדולה בקומת הנפש, שכללות הנפש נמצאת במדרגה הנקראת **אב**, שאז היא הכלי לחוש את מציאות האבהות הגמורה, שהוא יתברך שמו הוא **אבינו אב הרחמן**, וזה א"כ, המדרגה הנקראת בנין אב, שעניינה הוא לגלות את מדרגת האב הנמצא בכל דבר ודבר.

להבין יותר, המדרגה הנקראת אב בכללות, היא שורש של כל דבר, כאשר מתבוננים בכל דבר איה מקורו ושורשו, זה חיפוש של האב הנמצא בכל דבר. עבודתנו לחפש את "**אבינו**" כהגדרה כוללת זה לחפש את "**אבינו שבשמים**", אבל הבריאה בנויה הרי, באופן של השתלשלות, וכל כח צריך למצוא אותו בכל הקומה כולה ע"מ שהוא יהיה שלם, בכדי שנוכל להגיע לשורש הכח, ומצד כך, עבודת האדם מכח המדרגה הנקראת אב מהי? לחפש בכל דבר את מקורו ושורשו, מי שיחפש בכל דבר את מקורו ושורשו הוא בונה את הכלי בנפש הנקרא אב,

וכמובן, אם הוא יחפש את מקורו ושורשו, הוא יגיע בסוף לשורש העליון של הכל שהוא, **אבינו אב הרחמן**, הוא יתברך שמו ואין בלתו.

וא"כ, מצד עבודת נפשו של האדם, האדם צריך לחפש בכל דבר ודבר את כח האב שבו במציאות שנמצאת בתוכו, ולחפש לכל דבר מהו האב שלו, ביחסיות מסוימת, הדבר הזה הוא **אב** לאחרים, וביחסיות מסוימת, הוא **תולדה** של אחרים ואנחנו מחפשים לו את האב שלו.

שני כוחות אב, אב "**אורח מישר**" האבות הקדושים **ואב** "**דרך עקלתון**" אבות הטומאות ואבות נזיקין

בהבנה יותר רחבה, בכללות ממש, יש לנו שלושה סוגי אבות שנאמרו בדיני תורה, כמו שמוזכר במס' בבא קמא, יש "**אבות נזיקין**", יש "**אבות הטומאה**" ויש **אבות מלאכות**, **ארבעים חסר אחת**, של **שבת**, אלו הם ג' סוגי אבות שנאמרו. אבות של נזיקין, אבות של טומאה ואבות של מלאכה.

למעלה מכך, הזכרנו שיש את מדרגת ג' האבות הקדושים, "אין קורין אבות אלא לשלושה".

ולהבין בעומק מהו ההבדל בין מהויות האבות הללו, ולפי זה להבין את עומק עבודת האדם:

האבות הקדושים נקראים **אבות**, יש להם כמה תוארים, ושם נוסף שנקראים האבות ישרים, זה מה שאמר הרי, בלעם "תמות נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמוהו", אומרים חז"ל, מי אלו הנקראים ישרים? האבות הקדושים. מצד כך גם ספר בראשית אחד מהשמות שהוא נקרא בו, הוא **ספר הישר**, שבו כתובים מעשיהם של האבות הנקראים ישרים, זהו "**ספר הישר**".

מה שהאבות נקראים **אבות**, ומה שהם נקראים **ישרים**, להבין ברור, זה לא שני הגדרות נבדלות אחד מהשני, פשוט וברור, **האבות** נקראים **ישרים** כי **האבהות** שבהם היא **ישרה**, זה נקרא שהאבות נקראים ישרים. יש אבהות שבאה בדרך ישרה, ויש אבהות שבאה בדרך עקלתון. האבהות שבאבות מהו? הם נקראים אבות, והם נקראים ישרים, מכח שהאבהות זה באה בדרך ישרה, אברהם הוליד את יצחק ויצחק הוליד את יעקב, "אורח מישר", "האלוקים עשה את האדם ישר", זהו כח ה"אורח מישר" של האבהות,

ובעומק מה שישמעאל נולד מאברהם ומה שעשיו נולד מיצחק זה לא אבהות בדרך ישרה, זה אבהות בדרך עקלתון, ושמעאל נטה לצד ימין, ועשיו נטה לצד שמאל, אז האבהות שבו באה בדרך עקלתון, לא בדרך ישר.

והדוגמא הברורה לאבהות בדרך עקלתון, זה מעשה של לוט בסדום, הוא בא על בנותיו ומכח כך נולדים עמון ומואב, זה אבהות שבאה בדרך עקלתון, "נשקה את אבינו יין וגו' ונחיה מאבינו זרע" שיהיה המשך של מציאות קיום לעולם, האבהות הזו באיזה אופן היא באה? בדרך עקלתון, מכח "נשקה את אבינו יין", לא באורח מישר, אלא בדרך עקלתון.

אבל נחזור עוד פעם, להבין, במהות האב יש שני דרכים איך האב מתגלה, יש אב שמתגלה באורח מישר, ויש אב שמתגלה באורח עקלתון. האבות הקדושים, כמו שהוזכר, הם נקראים אבות ונקראים ישרים, זה האבהות המתגלה באורח מישר, ויש אבהות שמתגלה באורח עקלתון.

ושתי הכוחות האלה קיימים בנפש כמו שנסביר להלן, בס"ד.

אבות הטומאות ואבות נזיקין, ברור לכל בר דעת, מה הם אבות הטומאות ומה הם אבות נזיקין? הם לא האבות שמגיעות באורח מיישר, אלא הם אבות שמגיעים באורח עקלתון. בדרך רמז **נזיקין נ', טומאה ט'**, עלה בידינו **נ' ט', נ' ט'** שזה השורש של **נטה, נטיות**, דבר הנוטה לצדדים, שהוא אינו הולך באורח מיישר אלא הולך באורח עקלתון, זה נקרא נזיקין וזה נקרא טומאה. נזיקין וטומאה "קטלא כולא" ביסודו הוא טומאה, "אבי אבות הטומאה", "קטלא פלגא" הוא הנקרא נזיקין, אבל מהם אבות נזיקין? "אבות מכלל דאיכא תולדות", שן, רגל, קרן שהם האבות, כמו שמונה הגמ', לכל אחד מהם יש את התולדות שלו, מה הם התולדות שנוולדות מאותם אבות? הם תולדות שמתגלות באורח שאינו מיישר אלא באורח עקלתון, זה נקרא אבות נזיקין וזה נקרא אבות הטומאה. אבות הטומאה ואבות נזיקין, יש שמה מציאות של אבות, אבל האבות האלה אינם מתגלים בצורת ה"מיישר" שבהם אלא מתגלים בצורת ה"עקלתון", כמו שנתבאר.

"ל"ט מלאכות, מצד מלאכת קוב"ה "אורח מיישר", מצד האדם, "דרך עקלתון"

"אבות מלאכות של שבת קודש", יש את המלאכה שהאדם עושה ביום חול, ל"ט מלאכות, ויש מה שהקב"ה עשה את המלאכות. מצד מה שהאדם עושה את המלאכות ביום חול, שזה הל"ט מלאכות, חורש, זורע, קוצר ושאר כל המלאכות כולם, זה מלאכות שבאים באורח עקלתון, אדם הראשון הרי, לאחר שהוא חטא והוא איבד את ה"אורח מיישר", הוא התקלל במה שנאמר "בעצבון תאכלנה", שהוא צריך לעבוד את האדמה, והוא עובד את האדמה מכח אורח עקלתון, זה נקרא ל"ט מלאכות של עקלתון מעשה האדם,

אבל ל"ט מלאכות שבהם נבראו שמים וארץ, כמו שאומרים רבותינו, של"ט המלאכות הללו של שבת, הם שורש המלאכות שנבראו בהם שמים וארץ, כשהקב"ה ברא את עולמו, "האלוקים עשה את האדם ישר", הוא גילה מציאות של פעולה שמציאותה היא "אורח מיישר",

וא"כ, בל"ט מלאכות, מה שאנחנו עושים, זה ל"ט מלאכות שמשתייכים יותר לטומאה ולנזיקין, מה שהקב"ה עשה, זה מלאכות של "אורח מיישר".

ובדרך רמז, נזיקין טומאה מלאכה הם ר"ת טמן טומאה, מלאכות ונזיקין. האבות האלה מה ההגדרה שלהם? זה **אבהות טמונה**, היא איננה ניגלית.

להבין ברור, יש אב ב"דרך מיישר", ויש **אב ב"דרך עקלתון"**, יש **אב גלוי**, ויש **אב מכוסה**, נעלם. אלו הם האבות, נזיקין, אבות מלאכות ואבות הטומאה, **טומאה**, מלאכות ונזיקין שהם ר"ת **טמן** הם אבהות טמונה, שאינה נמצאת בגילוי, אלא היא נמצאת בהעלם.

עם ישראל אב ב"אורח מיישר". אומות העולם אב דרך עקלתון

הגר"א אומר שעם ישראל משתייך לבורא במדרגת אב, כי יש לו שורש של גילוי של אב, אבל אומות העולם עיקר יחוסם הוא אחרי **האם**, כשהם נאסרו בעריות, באיזה עריות הם נאסרו? בעריות שמכח קורבה של אם ולא בעריות מכח קורבה של אב. כל מציאות של אב מתגלה יותר בישראל ונעלמת באומות העולם, על אף שיש יחס מסוים גם באומות העולם, שלענין הקביעה לאיזה אומה הוא משתייך הדין הוא "הלך אחר האב", אבל עיקר גילויים הוא במדרגת **האם** שבהם ולא במדרגת **האב**, הגר"א אומר שהטעם הוא מפני שהעצמות כמו שאומרת הגמ' בנדה, ניתנות מן האב, ומכח כך האדם קם בתחיית המתים, אומות העולם, מה שהם לא קמים לתחיית המתים מפני שאין להם את העצמות של העצמות שמתגלים מכח האב, אבל עצם התפיסה שנקראת אב שייכת בישראל יותר מאומות העולם, זה עומק דברי הגר"א.

מדרגת האב שייכת בישראל כי אצל אומות העולם איזה אב מתגלה? אבות נזיקין, אבות של טומאה, אבות של מלאכה בבחינה התחתונה של מלאכת כפים, אבל אצל ישראל מה מתגלה? מתגלה האב העליון, האב של "אורח מיישר", זה ההבדל העצמי בין מדרגתם של ישראל למדרגת אומות העולם.

כשאנחנו נמצאים כאן בהאי עלמא, עיקר הכח של המציאות שנקראת אב כמו שהזכרנו, זהו ראשי תיבות **טמן, טמן, טמן**, זה טומאה ומלאכות ונזיקין.

שהרי כאשר האדם נולד, למי הוא שייך באופן הניכר לעין כל? אל האם, שהיא היולדת אותו, אבל הכח שנמצא מהאב, הוא באיתכסיא, הוא בהעלם, כל' הקרא "לילה אמר הורה גבר", "לילה ניתן להריון ולא יום", שמציאותו היא באיתכסיא, זה נמצא בהעלם.

ולכן בעומק הנפש האדם לא חש את האב הקב"ה, בהתגלות, וזה העומק של ההעלם שבשביל לומר להקב"ה **אבא, אב, באופן חושי**, זה נמצא בטמון, זה נמצא באיתכסיא, זה לא נמצא בהתגלות.

בימים האלה, עשרת ימי תשובה, "דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב", ואיך אנחנו קוראים לו בשני התארים האלה בעיקר, "**אבינו מלכנו**", בימים האלה הוא לא טמון אלא הוא בבחינת "**בהמצאו**" בבחינת "**קרוב**", ואז מתגלה הכח הפנימי בנפש של האב שהוא ה"אורח מישר".

שתי פנים של פניה להקב"ה, ממקום של "אורח מישר", וב"דרך עקלתון"

להבין עכשיו יותר עמוק, להבין לפי זה בסדר כוחות הנפש של האדם, מהו היחסיות שלנו אליו יתברך שמו מכח השם תואר אב:

יש שתי עומקים באיזה פנים האדם פונה למדרגת האב אליו יתברך שמו, יש אופן שהאדם פונה לבורא ית"ש במדרגת תפילה הנקראת "עשה **פילולים** עם קונו", וכדרשת חז"ל על "**ויפלל**", ש"עשה **פילולים**", שהוא מאותו לשון של **פלפול, דרך יכוח**. ויש אופן שהאדם פונה אליו יתברך שמו באופן שהוא מדבר עם בורא העולם מהמקום של מדרגת ה**תמימות** בנפשו. כאשר האדם פונה לקב"ה באופן של "ויפלל", "עשה פילולים עם קונו", לאיזה אב, בעומק, הוא פונה? אב שמתגלה ב"אורח עקלתון", לא ב"אורח מישר", ומשם הוא פונה במעמקי נפשו אליו יתברך שמו, בודאי שהקב"ה שומע תפילת כל פה, אבל מאיפה הוא פונה לבורא עולם? מאותו דרך של עקלתון.

ניתן דוגמא שמבוארת בדברי רבותינו, אנחנו מבקשים בימים האלה חיים, ומבקשים פרנסה, אחד מרבותינו אמר, על הנידון מה צריך להיות עיקר הבקשה, האם על חיים או על פרנסה? ודאי כפשוטו, חיים קודמים לפרנסה, אבל הוא הסביר את זה באופן נוסף, כדברי חז"ל, "מאן דיהיב חיי יהיב מזוני", אם נבקש חיים, יהיה מוכרח שיתנו לנו מציאות של פרנסה, זה תפילה שבאה בדרך עקלתון, חשבון, האדם מחשב את הדברים, המדרגה הזו נקראת בלשון חז"ל במידת מה "עיון תפילה" לא שזה בדיוק אותו דבר רק מאותו שורש, שהאדם מעיין בתפילתו אם היא נתקבלה או לא נתקבלה. כל כגון אלה, הגדרת הדבר היא, שהאדם פונה לבורא עולם בחשבון, באופן של "דרך עקלתון". עד כדי כך שמבואר בדברי רבותינו, שפעמים, כביכול, שערי שמים נסתתמו, וצריך ללכת בדרך עקלתון ע"מ למצוא פתח ראוי להכניס את תפילתו, כמו שמצינו במנשה שחתר לו הקב"ה תחת כסא כבודו והחזירו בתשובה, מעין אותו דבר כשהשערים נעולים, עדיין יש אופן למצוא פתח בדרך עקלתון "פתח לנו שער בעת נעילת שער", וכמו בחינת הטיה בחיבור של זכר ונקבה בתלה שבאופן שלא מצא לה בתולים שמבו' בגמ' שפעמים "חיישינן שמא היטה", שיכול להיות חיבור שמגיע ממקום של הטיה, זהו ה**נ'ט'** מלשון **נטיה** כמו שהוזכר שזה ר"ת נזיקין וטומאה, זה האבהות שמתגלה

ואפילו אם האדם יזכה לקבל את השפע שהוא ביקש, שזה ינתן לו, אבל מקור השפע שהוא קיבל, מהיכן הוא קיבל אותו? מהקשר שלו להקב"ה באורח עקלתון, משם באה הפניה בנפש, משם באה הבקשה, וזה גופא, השפע שהוא עתיד לקבל הוא יקבל אותו ג"כ באורח עקלתון ולא ב"אורח מישר".

אבל האופן הפנימי שזו מדרגת האב האמיתית, מדרגת האב האמיתית היא באופן שהאדם חוזר אליו יתברך שמו באופן של פשיטות.

א' שבאב "אורח מישר". ב' שבאב דרך עקלתון

בדקות, שני האותיות של המילה **אב**, מרכיבים את שני החלקים האלה שהזכרנו עכשיו, יש את ה**א'** שבאב ויש את ה**ב'** שבאב. ה**א'** שבאב הוא **האחד**, הוא ה"אורח מישר", הוא הפשוט. ה**ב'** שבאב הוא **שנים**, כל שנים הרי, יוצרים מציאות שסותרים זה את זה, וממילא, הם פונים לצדדים,

ומצד כך האדם פונה לבורא עולם כביכול, ממקום של "אורח עקלתון" ולא ממקום של "אורח מישר".

ה**אב** עצמו, א"כ, גונז בקרבו את שני החלקים האלה, הוא גונז בקרבו את החלק הזה של מה שמתגלה מצד מדרגת הבריאה שזה **ב'**, "**בראשית**", והוא גונז בקרבו מצד מדרגת תורה שקדמה לבריאה, את ה**א'** שמתגלה **בא'** של "**אנוכי ה' אלוקיך**".

שורש יצירת האדם נפיחת פיו ית'. שאר נבראים במאמרות

הרי בשורש יצירת האדם, כשהקב"ה ברא את האדם, הוא שונה מכל שאר הנבראים שנבראו. יצירת האדם שונה מכל שאר הנבראים בכמה שינויים, אבל שינוי אחד יסודי כל הנבראים כולם נבראו בעשרה מאמרות שבהם נברא העולם, אבל אדם הראשון, אמנם היה בבריאתו מידה מסוימת של "מאמר" כמו שאומר הקב"ה "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו" אבל זה לא "מאמר" שבו גופא נעשה הדבר כמו שאר מאמרות שנאמר "ויאמר אלוקים" בעשיית הדבר, אלא רק אמירה שהיא, ה"נתייעץ הקב"ה עם המלאכים", [ומכאן פתחון פה למינים], כמו שאומרים חז"ל, אבל בריאת האדם בפועל מכח מה היא נעשית? מכח "ויפח באפיו נשמת חיים".

ובהרחבה יותר, יצירת האדם מורכבת מכל הקצוות, יש את **המעשה** שביצירת אדם שמצד כך נאמר "נעשה אדם" ומצד כך כתוב "וייצר את האדם עפר מן האדמה", יש את ה**דיבור** "ויאמר", אבל יתר על כן ביצירת אדם מכח שהוא מורכב מכל הקצוות וגם מהקצה העליון, מה**אמירה** באמצע, מהקצה התחתון של **עשיה**, אבל מהקצה העליון ממה הוא מורכב? הוא מורכב מ"ויפח באפיו נשמת חיים", וכדברי חז"ל כידוע "מאן דנפח מתוכו נפח", "מדיליה נפח", מתוכיות עצמו הוא נופח כביכול, בזה שונה יצירת האדם מכל שאר הברואים, כל שאר הברואים נבראו ממציאיות של הרכבה, שזהו במאמרות דיבור, כל דיבור הרי, מה ענינו? אותיות המורכבות זה עם זה, משא"כ הנפיחה, היא כח אחד פשוט.

כמו שמבואר בדברי רבותינו, דבר זה מתחיל בר"ה, יום בריאת האדם שבר"ה מתגלה "לשמוע קול שופר", מה ההבדל בין **דיבור לקול** שמתגלה בקול שופר? בדיבור האדם מדבר ע"י הרכבה של אותיות, בקול שופר כאשר האדם תוקע בשופר, זהו קול פשוט שבא מכח שהוא נופח בפיו, אז במה הוא נדבק? ב"ויפח באפיו נשמת חיים", זה מה שהאדם דבק בו בשעת תקיעת השופר שזה הדביקות בשורש היצירה של האדם.

ולעניינא דידן, העומק הוא, א"כ, יש באב את שני החלקים, יש את הא' שבאב ויש את הב' שבאב, הב' שבאב לאיפה הוא שייך? להרכבה, ל"בראשית", להרכבת האותיות. והרכבת האותיות מהי? מאמר פיו יתברך שמו, זה השורש התחתון יותר,

אבל השורש העליון יותר של יצירת האדם, שאליו שייך הא' שבאב, האדם נברא כמו שהוזכר, מ"ויפח באפיו נשמת חיים" הוא נברא כביכול מנפיחת פיו יתברך שמו, זה כבר איננו הרכבה, בערכין, אלא פשוט, [פשוט יותר, ביחס לשאר נבראים, שהרי פשוט לגמרי זהו רק הוא יתברך שמו "פשוט בתכלית הפשיטות"], אבל הנפיחה כביכול היא מידה מסוימת של פשיטות בערך להרכבה של הדיבור, זה שורש יצירתו של אדם.

עיקר הפניה לבורא ממקום הנשימה הפנימית

אם משם הוא נוצר אז מאיפה הוא פונה לבורא עולם? מאותה נפיחה, הוא צריך לפנות לבורא עולם, "אלוקי נשמה שנתת בי" טהורה היא, אתה בראתה, אתה יצרתה", אבל מה העיקר שמתגלה? "אתה נפחתה בי" זה מקום הנפיחה שהקב"ה נפח באדם וברא את האדם, ומצד כך כביכול, מאותו מקום שבורא עולם ברא אותו, מאותו מקום הוא צריך בחזרה לחזור אליו.

בשעה שהנשמה יוצאת זה נקרא ג"כ שהוא **נופח** את נשמתו, שזה הנפיחה שבאחרית שמחזירה את הנשמה.

אבל כאשר האדם חי באופן הנכון, מאיפה הוא פונה לבורא עולם? אם הוא פונה לבורא עולם רק מכח ה**דיבור** אז הוא פונה לבורא עולם מכח ההרכבה, ובמידת מה זה הכח בנפש שנקרא "אורח עקלתון",

אבל כשהוא פונה לבורא עולם, כדרשת חז"ל "כל הנשמה תהלל קה" על כל נשימה ונשימה, כפשוטו היינו שהוא נושם, ומודה אחרי כן לבורא עולם, אבל לא זה העומק, אלא שבכל נשימה ונשימה שיש בו שהאדם נושם, הוא מקבל את מה? את ה"ויפח באפיו נשמת חיים" אז יש מה שהוא מקבל את אותה נשימה, ויש מה שהוא פולט אותה בחזרה, כשהוא פולט אותה בחזרה, זה הפניה שלו לבורא עולם, זה נקרא "על כל נשימה ונשימה תהלל קה",

יצירת אדם מאב ואם ממקום של הרבה, וכך היא פנייתו אליהם

ועומק הפניה של ישראל אליו יתברך שמו במדרגת "אבינו אב הרחמן", היא לפנות לבורא עולם מאותו מקום של הנשימה הפנימית שנמצאת בתוך האדם פנימה, זה נקרא מדרגת האב שעמ"י זכו,

כל בן הוא מגיע מעצמיותו של האב, אז בחיצוניות של מדרגת אב ובן, הוא מגיע מטיפה שבמה, אבל כביכול אצל בורא עולם שברא את האדם, הוא במדרגה יותר גבוהה, "ויפח באפיו נשמת חיים", אם זה רק זה הטיפה שנמצאת במח, אז זה כבר

מציאות של חלקים, כל טיפה זה מלשון טף, דבר קטן, חלק, זה כבר מקום של הרכבה, לכן זה כל צורת היצירה, זכר ונקיבה, הרכבה, זה צורת היצירה שמכחה, כסדר האדם נולד, ומצד כך המקום שלו הוא "אורח עקלתון", על זה נאמר "הן בעוון חוללתי ובחטא יחמתי אימי", ולכן המצוה הקשה שיש, כמו שאומרת הגמ' הרי, היא מצוות כיבוד אב ואם, שעליה נאמר "אשרי מי שלא חמאן", אשרי מי שלא ראם, מדוע? כי היא מצוה שקשה לקיים אותה, והיא גופא, מדוע קשה לקיימה? כי בשורש היצירה, מצד ההורים נאמר "הן בעוון חוללתי ובחטא יחמתי אימי", ומצד כך הוא נולד בדרך עקלתון, ולכן גם שורש המצווה של כיבוד אב שמגיע בחזרה מן התחתון לעליון, באיזה אופן הוא מתגלה? כל פנייתו של הבן לאב הוא לא מה"אורח מישר" אלא באורח עקלתון, לכן "אשרי מי שלא חמאן".

בריאת האדם על ידו ית"ש, ממקום פשוט

אבל הפניה לבורא עולם, "אבינו", כשאנחנו פונים אליו ית"ש במדרגת "אבינו", אפשר לפנות במדרגה התחתונה של ה"אורח עקלתון", אבל מצידו ית"ש לא נאמר חס ושלום "הן בעוון חוללתי ובחטא יחמתי אימי", אלא מה מתגלה שם? **המדרגה הפנימית,** שהיא ה"ויפח באפיו נשמת חיים", "ומצד כך הוא לא נברא כביכול מזכר ונקבה, הרכבה, עזר כנגדו, סתירה, "אורח עקלתון", "בא עליה בהטיה", כל ההקבלות שנאמרו, אלא באיזה אופן הוא נברא? באופן של "ויפח באפיו נשמת חיים". הגדרת עומק החיבור של הבורא עולם כביכול, שבו הוא ברא את האדם, הוא ממקום פשוט, ממקום של נפיחה.

"כבד את אביך ואת אמך", כמו שאומרים חז"ל בזה, שכאשר הקב"ה אמר מעיקרא "אנוכי ה' אלוקיך", אמרו לכבוד עצמו הוא דורש, אבל כשהוא אמר "כבד את אביך ואת אמך" אז כביכול שינו את דעתם, ואיפה ההבדל העצום בין "כבד את אביך ואת אמך" שבאדם ל"כבד את אביך" שהוא הקב"ה? ב"כבד את אביך ואת אמך", כאשר האדם מכבד את אביו ואת אמו, זה כבוד שבא בדרך עקלתון, **לכן יש בו קושי עצום,** יש לו שכר אם הוא כיבד אותם נכון הוא זוכה לאריכות ימים, "ליום שכולו ארוך", ל"אורח מישר", אבל הכיבוד של ה"כבד את אביך" שמכבדים את הבורא עולם, הפניה שאנחנו פונים לבורא עולם במעמקים, היא מאותו מקום של "ויפח באפיו נשמת חיים" מאותו מקום של פשיטות.

לומר לה' "אבא" מעומק

זה המקום העמוק בנפש שמשם אנחנו צריכים לפנות אליו ית"ש, יש את הפניה מהמקום החיצוני של ההרכבה שהוא האורח עקלתון שמשם הצורה הגלויה יותר בנפש שהיא שייכת לאומות העולם, וצריך לצאת מהפניה מכח המקום החיצוני בלבד, ולהכנס במעמקי הנפש למקום הפנימי שהאדם פונה אליו ית"ש והוא אומר "אבינו", "אב", "אבא", הוא פונה אליו באופן כזה שהוא מגלה את עומק הפשיטות שנמצאת בנפשו ומשם הוא פונה לאבא. אם לא אז הפניה שלו לבורא עולם היא מתלבשת בתפיסת האבא הגשמית בלבד, ויש לו מציאות שמסתרת ומעלימה, כמובן מצד אחד האב הוא גילוי של בורא עולם אבל מצד שני הוא הופך להיות עומק הכיסוי, הוא מסתיר את המציאות הפנימית של האורח של פשיטות שמתגלה בנפשו של האדם.

ככל שהאדם דבק ב"ויפח באפיו נשמת חיים", הוא דבק במדרגה ש"על כל נשימה ונשימה" הוא מודה לבורא עולם, ועל מה הוא מודה לבורא עולם? לא רק על מה שהוא מחיה אותו הוא מודה על כל נשימה ונשימה, אלא העומק של דברי חז"ל, שהוא מודה לבורא עולם שהוא נברא, לא רק במאמר פיו, אלא הוא נברא מה"ויפח" מהשורש הפנימי, על זה נאמר "על כל נשימה ונשימה תהלל קה" דייקא, על נפיחת הנשמה הוא מודה לבורא עולם, על זה שהוא נברא מאותו נפיחה פנימית.

ככל שהוא מודה יותר על אותה נפיחה, הוא מתחבר יותר עמוק לאותה נפיחה ושורש תנועות נפשו הופכים להיות מציאות של נפיחה.

קריאת "אבא" של פשיטות, כתינוק

אנחנו רואים את זה כסדר אצל תינוק, תינוק הרי בשעה שהוא פועל פעולות, כח הפעולה שלו חלש יותר, וכל הזמן הוא מתנשף ומתנשף, ותינוק הוא "כגמול עלי אמו", כאשר הוא רוצה דבר הוא לא יודע לדבר בכדי לבקשו, ואת מה הוא משמיע לצורך כך? את **קולו**, "לשמוע קול שופר" כדברי רבותינו זהו בבחינת תינוק, אם האדם נמצא במדרגה הזו של תינוק, "כגמול עלי אמו", וכך הוא פונה לבורא עולם, אז האופן שהוא פונה אליו הוא באמת "אבא", אבל ה"אבא" הזה שהוא פונה אליו, הוא לא "אבא" של הרכבה, אלא הוא "אבא" של פשיטות.

אצל הקב"ה הכל אחד כי הכל פשוט

זה נקרא "יומו של הקב"ה", שמתגלה ביוהכ"פ. הרי כדברי חז"ל על הפסוק "ימים יוצרו ולו אחד בהם", זהו יום הכיפורים

שהוא יומו של הקב"ה, מצידנו יש הרבה יותר מיום אחד, יש לנו הרכבה במדרגת היום. אבל אצל בורא עולם הכל הוא אחד, הכל הוא פשוט, זה נקרא שיש לו "יום אחד", ששייך כביכול לבורא עולם, אין כוונת הדבר שיום הכיפורים הוא יום אחד, היום היחיד מכלל הימים ששייך לבורא עולם, אלא שאצל מדרגת בורא עולם כביכול, מדרגת היום הוא יום אחד פשוט. "לא היו ימים טובים לישראל כט"ו באב ויום הכיפורים שבנות ישראל יוצאות בבגדי לבן שאולים", וכן אנחנו נוהגים לילך בבגדי לבן, היינו משום שלבן הוא תפיסת הפשיטות, ביום הכיפורים אנחנו פונים לבורא עולם כאשר אנחנו מולבשים בבגדי לבן, כלומר, מאיזה מקום בנפש? מהמדרגה של הפשיטות, זה נקרא שער אחד לה' ושער אחד לעזאזל. היה את עשיו והיה את יעקב, "יקום אבי ויאכל מציד בנו", זה אמר עשיו, אצלו האבא בא באופן של עקלתון, מן הצדדים, זהו ציד, מלשון צד, כי הוא בא מן הצדדים,

אב דעשיו דרך עקלתון. אב דיעקב מה"איש תם"

אבל יעקב אבינו ביום הכיפורים, כדברי חז"ל כידוע, פורש מעשיו, "שער אחד לה' ושער אחד לעזאזל", ע"ז אומר הזוהר הקדוש, שאז נאמר "ויעקב הלך לדרכו" ואצל עשיו נאמר "וישב וגו' לדרכו שעירה", הם נפרדים זה מזה, במה הם נפרדים זה מזה? שיעקב חוזר לארץ מגורי **אביו**, ועשיו הולך לארץ שעיר, כלומר ה**אב** האמיתי, אצל מי הוא נשאר? אצל יעקב אבינו. יש כאן הפרדה במדרגת ה**אב**, זה מה שמתגלה במדרגת יום הכיפורים.

מצד ה**אם** הם נולדו תאומים, הם נולדו ביחד, אבל מצד ה**אב** כל אחד מטיפה אחרת, וא"כ מצד האם הם עדיין היו מחוברים, אבל מצד האב הם נבדלים זה מזה, נבדל התפיסה של עשיו שהוא בבחינת "**ציד**" מן ה**צד**, "דרך עקלתון", עשיו היה צד את אביו באמרי פיו באופן של "דרך עקלתון", זה היה הקשר של עשיו לאבא שלו, בדרך עקלתון, וזה הדרך הגלויה אצל רוב בני אדם,

אבל מכח יעקב אבינו שהוא "איש תם" הקשר שלו לאביו מגיע ממקום התמימות במעמקי הנפש. זה עומק מדרגת **ישראל ישרקל**, "אמת ליעקב", עומק החיבור מה"אורח מישר" שמתגלה ב"יעקב איש תם", ה"**ישר קל**" שבישראל,

עומק החיים הפניה לה' ממקום התמימות

הפניה הזו לבורא עולם זה עומק החיים כולם, ועומק הימים האלו בפרט, עשרת הימים הללו, עד יום הכיפורים שנבדל יעקב מעשיו.

לזכות לפנות לבורא עולם מהמקום של הפשטות בנפש זה שלמות דבקות בבורא יתברך שזו תכלית כל הבריאה כולה,

והיא החתימה הטובה, שהאדם זוכה לדבקות בו יתברך שמו, משם משתלשל כל השפע, שאינו אלא כלי, להעמיק את אותה דבקות ולהגיע לתכלית השלימה "קרבת אלוקים לי טוב", הידבקות בו יתברך שמו, התכללות בו יתברך שמו, "נוכח פני ה'".

שיהיה גמר חתימה טובה, ושנה טובה לכולם.

- [בלבביפדיה | עבודת השם אות א](#) 1]

Source: <https://bilvavi.net/shiur/עבודת-השם-בלבביפדיה-עבודת-השם>

Links

[1] <https://bilvavi.net/ency.avodah.aleph>